

kar možno strogo cenzurirati, da se preveč ne pomnoži naš — duševni proletarijat. Tudi mnenje!

Po učnem načrtu so naše srednje šole pravzaprav nemškega značaja, ako odštejemo utrakvistne nižje razrede. Ministrstvo je sicer dovolilo, da se smejo na idrijski realki vsi predmeti v višjih razredih poučevati v slovenščini s tem pogojem, da se predlože za dotične predmete odobrene šolske knjige v slovenskem jeziku. Kakor čujemo, delujejo na idrijski realki z ravnateljem vred same mlade, čile, vnete moči. Ako bi bili ti mladi možje šli takoj na delo, ko so zvedeli o omejenem ministrskem dovoljenju, in poskrbeli potrebnih knjig, bi se bili že preteklo šolsko leto učili v V. razredu če že ne vsi, pa vsaj nekateri predmeti v materinščini. Ker se pa za to niso pobrigali — slišali smo o raznih obljubah, ki se žal niso izpolnile, — so se morali razen verouka vsi predmeti učiti v nemščini kakor na nemški realki v Ljubljani. Ko so ustanavljali mestno realko v Idriji, so govorili, da bo to prva slovenska srednja šola. A še danes ima nemški značaj!

Izpregovoriti hočem še o neki stvari. Že stara resnica je, da biva le v zdravem telesu tudi zdrav duh. In prav za zdravje naše ljube slovenske srednješolske mladeži vse premalo skrbijo. Le odprimo nemška srednješolska izvestja pa berimo, kako Nemci negujejo zdravje srednješolcev. Dijaške igre gojijo z največjo vnemo. Kako malomarno postopajo v tem oziru nekateri učitelji pri nas, o tem rajši molčimo! Šolske izlete, poučne in zabavne, prirejajo na nemških zavodih sistematično. Pri nas vržejo z običajnim majniškim izletom ljudem nekaj peska v oči, pa je stvar rešena. Dalje! V zdravstvenem oziru preiščejo vsako leto vse učence, od prvega do zadnjega, bolne in zdrave. Izmerijo jih po velikosti in po prsnem obsegu, stehtajo jih, določijo stanje njih hranitve, pregledajo oči in ušesa, posebno natančno pa zobe. In pri nas! Koliko bi se tu lahko storilo od privatne strani, ako se že ne ganejo pristojna oblastva! Pa hočemo, da nam nebo nakloni boljših, lepših dni. Naklonimo, priborimo si jih sami s tem, da skrbimo za našo mladež, za njeno telesno in duševno zdravje.

S tem zaključujemo svoje opazke o naših srednjih šolah. Povedali smo odkrito svoje misli, nikogar nismo mislili žaliti, ampak le po svoje pripomoči, da se izboljšajo naše srednješolske razmere.

I.

Zur Geschichte des volkstümlichen Hauses bei den Südslaven. Von dr. M. Murko Graz. (Separatabdruck aus Band XXXV und XXXVI [der dritten Folge Band V und VI] der Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien). Mit 9 Abbildungen im Texte. Wien. Im Selbstverlage der Anthropologischen Gesellschaft. 1906. — Prezanimiva studija, o kateri še izpregovorimo!

Die Ortsnamen des Gerichtsbezirkes Ferlach. Sonderabdruck aus dem 56. Programme des Staats-Obergymnasiums zu Klagenfurt. Johann Scheinigg. — O tej zanimivi in važni razpravi bomo pisali v prihodnji številki.

Seznamek markiranih potov v področju „Slov. plan. društva“ je ta mesec izdal osrednji odbor tega marljivega društva. Lično v platno vezana, zelo priročna knjižica obsega 6 tiskanih pol. Sprejeti so v seznamek vsi markirani poti „Slovenskega planinskega društva“, radi popolnosti zvez pa tudi nekatere nemarkirane ceste ob gorskih prelazih ter za zveze važni poti, ki so jih priredila druga društva. Gradivo je razdeljeno na 10 oddelkov, urejenih po zemljepisni legi in z lahko razpreglednostjo. Tako so v posebne skupine združeni poti v Podravskeih krajinah (na Kozjaku in na Pohorju), v Mislinjski in Šaleški pokrajini, v Savinskih planinah, v Posavskih pokrajinah pod Ljubljano in